

(ב) תקנות לפי פסקאות (6) ו (7) של סעיף קטן (א) טעונות אישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

161. תחילה

תחילתו של חוק זה, מיידית.

חוק -> תחילתו של חוק זה, תשעה חודשים מיום פרסומו ברשומות.

שטר צוואה

כאשר לא ידע אדם את פקודתו ומידת ימיו:

והואיל והחלטתי לסדר צוואה זו ולמסור רצוני האחרון לכל אשר יעלה ברכושי כמפורט להלן, לאחר אריכות ימי ושנותי:

אברהם ישראלי תעודת זהות מס' 123456789

בהיותי בדעה צלולה ומיושבת, ומרצוני הטוב והחופשי, בלי אונס וכפיה, בהיותי בריא ברוחי ובלתי נפתה לכתוב צוואה זו בתרמית או בהשפעה בלתי הוגנת:

מצווה בזאת כדלקמן:

1. אני מבטל בזאת כל צוואה או מסמך אחר או התחייבות אחרת בכתב או בעל פה ביחס לעיזבוני שנעשו קודם לכן ועושה במקומם צוואה זו.
2. כל אדם אשר עפ"י דין תורה הינו יורשי זכאי לקבל ארבעה דולר מעזבוני אם יבקש זאת.
3. אם ביום עוזבי את העולם, אשתי האהובה שרה ישראלי (ת.ז. מס' 987654321) תהיה בחיים, אזי אני מצווה כי כל כספי ורכושי, דניידי ודלא ניידי, כספים ו/או פקדונות ו/או ניירות ערך יועבר לבעלות/ההבלעדית של אשתי שרה ישראלי (ת.ז. מס' 987654321).
4. אם ביום עוזבי את העולם, אשתי האהובה שרה ישראלי (ת.ז. מס' 987654321) לא תהיה בחיים, אזי אני מצווה כי כל כספי ורכושי, דניידי ודלא ניידי, כספים ו/או פקדונות ו/או ניירות ערך, יחולק יחולק שווה בשווה בין שלושת ילדיי האהובים.

(ת.ז. מס' 012121212)	- יצחק
(ת.ז. מס' 232323444)	- רבקה
(ת.ז. מס' 233432432)	- רחל

תאריך:

חתימת המצווה

אנו הח"מ, מעידים בזה, כי המצווה אברהם ישראלי בעל תעודת זהות מס' 123456789 ערך צוואה זו מיום במעמד אחד ולאחר שהבין את תוכן הצוואה ואמר כי זהו רצונו האחרון וזו צוואתו וכאשר הוא בריא בנפשו, בדעה צלולה והבין את תוכן צוואתו.

עד ב' חתימה

עד א' חתימה

5. את כל מה שאני נותן עפ"י שטר צוואה זה, הנני נותן/נת מהיום ושעה אחת קודם פטירתי. אולם, במשך כל ימי חיי, אני רשאי לחזור בי ולעשות ברכושי כטוב בעיניי.
6. את כל הכתוב לעיל, עשיתי מרצוני הטוב והגמור בדעה צלולה ומיושבת עלי כצוואת בריא הקיימת לעולם והקניתי לכל אחד ואחד מהנזכרים לעיל כל השייך לו לחלקו בקגא"ס ואגב קרקע כל דבר בקנייניו באופן היותר מועיל עפ"י תוה"ק ותקון חז"ל, ועל רכוש שאין קנין נתפס בו - כגון מלווה או מה שאיננו בעין עכשיו או שהוא דבר שלא בא לעולם וכיו"ב - ואי אפשר לקנין לחול עליו, הנני מודה בהודאה גמורה ומוחלטת שכנגד רכוש זה, כפי הסכום שיעלה רכוש זה שעה אחת קודם פטירתי, התחייבתי הן בנדר והן בתורת שעבוד הגוף, באופן שאינם מחייבים כעת לשלם את כל הסך, והשעבוד נעשה באופן המועיל ביותר ונעשה באופן שלא ישאר שום פקפוק וערעור ליורשי ולשום אדם בעולם.
7. כל ספק בלשון צוואה זו, יהיה נידון לטובת המקבל, וקבלתי על עצמי את סברת הפוסקים המקימים שטר זה.
8. כל הדברים האלו נחתמו בפני העדים דלהלן, שהם כשרים לכל דבר ואמרתי להם הוו עלי עדים וכתבו את השטר והם קנו מידי בקנין גמור אגב סודר כדת וכדין.

תאריך:

 חתימת המצווה

אנו הח"מ, מעידים בזה, כי המצווה אברהם ישראלי בעל תעודת זהות מס' 123456789 ערך צוואה זו מיום _____ במעמד אחד ולאחר שהבין את תוכן הצוואה ואמר כי זהו רצונו האחרון וזו צוואתו וכאשר הוא בריא בנפשו, בדעה צלולה והבין את תוכן צוואתו.

 עד ב' חתימה

 חתימה א'

[לגבי שטר שמתפרש על יותר מעמוד אחד, לכתחילה רצוי שיהיה בעמוד אחד ובמיוחד כשמדובר בצוואות או בשטרות קצרים שאפשר באופן טכני להקטין גופנים ולהכניסם לעמוד אחד. אם אין אפשרות אזי הרב פתחי חושן מצריך חתימות עדים ותאריך על כל העמוד ולא די בראשי תיבות שזו המצאה לא הלכתית. וגם על זה יש לפקפק אבל זה כנראה המינימום הנדרש להכשיר שטר במספר דפים. ראה שם בספר דיני ירושה עמוד קעא באות ה וכן בספר פתחי חושן שטרות הכרך האחרון עמוד עב בהערות. המערכת]

שטר צוואה

כאשר לא ידע אדם את פקודתו ומידת ימיו :

והואיל והחלטתי לסדר צוואה זו ולמסור רצוני האחרון לכל אשר יעלה ברכושי כמפורט להלן, לאחר אריכות ימי ושנותי :

שרה ישראלי תעודת זהות מס' 987654321

בהיותי בדעה צלולה ומיושבת, ומרצוני הטוב והחופשי, בלי אונס וכפיה, בהיותי בריא ברוחי ובלתי נפתה לכתוב צוואה זו בתרמית או בהשפעה בלתי הוגנת :

מצווה בזאת כדלקמן:

1. אני מבטלת בזאת כל צוואה או מסמך אחר או התחייבות אחרת בכתב או בעל פה ביחס לעיזבוני שנעשו קודם לכן ועושה במקומם צוואה זו.
2. כל אדם אשר עפ"י דין תורה הינו יורשי זכאי לקבל ארבעה דולר מעזבוני אם יבקש זאת.
3. אם ביום עוזבי את העולם, בעלי האהוב אברהם ישראלי (ת.ז. מס' 123456789) יהיה בחיים, אזי אני מצווה כי כל כספי ורכושי, דניידי ודלא נייד, כספים ו/או פקדונות ו/או ניירות ערך יועבר לבעלותו הבלעדית של בעלי אברהם ישראלי (ת.ז. מס' 123456789).
4. אם ביום עוזבי את העולם, בעלי האהוב אברהם ישראלי (ת.ז. מס' 123456789) לא יהיה בחיים, אזי אני מצווה כי כל כספי ורכושי, דניידי ודלא נייד, כספים ו/או פקדונות ו/או ניירות ערך, יחולק יחולק שווה בשווה בין שלושת ילדיי האהובים.

(ת.ז. מס' 012121212)	- יצחק
(ת.ז. מס' 232323444)	- רבקה
(ת.ז. מס' 233432432)	- רחל

תאריך:

חתימת המצווה

אנו הח"מ, מעידים בזה, כי המצווה שרה ישראלי בעל תעודת זהות מס' 987654321 ערך צוואה זו מיום במעמד אחד ולאחר שהבינה את תוכן הצוואה ואמרה כי זהו רצונה האחרון וזו צוואתה וכאשר היא בריאה בנפשו, בדעה צלולה והבינה את תוכן צוואתה.

עד ב' חתימה

עד א' חתימה

5. את כל מה שאני נותנת עפ"י שטר צוואה זה, הנני נותן/נת מהיום ושעה אחת קודם פטירתתי. אולם, במשך כל ימי חיי, אני רשאית לחזור בי ולעשות ברכושי כטוב בעיניי.
6. את כל מה שאני נותנת עפ"י שטר צוואה זה, הנני נותנת לאחר קבלת הסכמה מפורשת של בעלי, ועל כך עשינו קנין כדין.
7. את כל הכתוב לעיל, עשיתי מרצוני הטוב והגמור בדעה צלולה ומיושבת עלי כצוואת בריא הקיימת לעולם והקניתי לכל אחד ואחד מהנזכרים לעיל כל השייך לו לחלקו בקגא"ס ואגב קרקע כל דבר בקניינינו באופן היותר מועיל עפ"י תוה"ק ותקון חז"ל, ועל רכוש שאין קנין נתפס בו - כגון מלווה או מה שאיננו בעין עכשיו או שהוא דבר שלא בא לעולם וכיו"ב - ואי אפשר לקנין לחול עליו, הנני מודה בהודאה גמורה ומוחלטת שכנגד רכוש זה, כפי הסכום שיעלה רכוש זה שעה אחת קודם פטירתתי, התחייבתי הן בנדר והן בתורת שעבוד הגוף, באופן שאינם מחייבים כעת לשלם את כל הסך, והשעבוד נעשה באופן המועיל ביותר ונעשה באופן שלא ישאר שום פקפוק וערעור ליורשי ולשום אדם בעולם.
8. כל ספק בלשון צוואה זו, יהיה נידון לטובת המקבל, וקבלתי על עצמי את סברת הפוסקים המקימים שטר זה.
9. כל הדברים האלו נחתמו בפני העדים דלהלן, שהם כשרים לכל דבר ואמרתי להם הוו עלי עדים וכתבו את השטר והם קנו מידי בקנין גמור אגב סודר כדת וכדין.

תאריך:

חתימת המצווה

אנו הח"מ, מעידים בזה, כי המצווה שרה ישראלי בעל תעודת זהות מס' 987654321 ערך צוואה זו מיום במעמד אחד ולאחר שהבינה את תוכן הצוואה ואמרה כי זהו רצונה האחרון וזו צוואתה וכאשר היא בריאה בנפשו, בדעה צלולה והבינה את תוכן צוואתה.

עד ב' חתימה

עד א' חתימה

צוואה מחיים

(נוסח צוואה הכתובה בספר "משפטיך ליעקב")

בס"ד, תאריך עברי:

תאריך לועזי:

אני הח"מ _____ ת.ז. _____ המתגורר ברח' _____, מצווה בדעה צלולה ומיושבת, ללא כל אונס וכפיה, כדלהלן:

א. כל רכושי מקרקעין ומיטלטלין, פיקדונות וחסכוניות בבנקים, הן במטבע ישראלי והן במטבע זר, ניירות ערך, אגרות חוב, כספים, חובות שחייבים לי הן בע"פ והן בשטר, זכויות, וכל רכוש אחר שיהיה בבעלותי שעה אחת קודם פטירתי.

ב. את כל הנ"ל, חוץ מסך: _____ שהנני משאיר לעצמי ולא יחול עליו הקנאה זו, כדי לקיים בו ירושה דאורייתא, הנני מקנה במתנת בריא שתחול מהיום ושעה אחת קודם מיתתי, אם לא אחזור בי, כמתנה גלויה ומפורסמת, כל דבר ודבר לפי קנינו המועיל ביותר ובאופן המועיל ביותר, בהקנאה גמורה למוטבים דלהלן בחלקים שוים:

ג. על רכוש שאין הקניין נתפס בו, חוץ מסך: _____, הנני מודה בהודאה גמורה שאני חייב לכ"א מהמוטבים דלעיל סך השוה לחלקו ע"פ הצוואה בנכסים שאין הקניין נתפס בהם, כפי שווים שעה אחת קודם פטירתי מן העולם. וקבלתי על כך אף בתורת התחייבות בקנין גמור אגב סודר מעכשיו בבי"ד חשוב דלא כאסמכתא, ושעבדתי נכסי שקנתי ומה שאני עתיד לקנות לחוב זה מטלטלי אגב מקרקעי. זמן פירעון חוב זה יהיה שעה אחת קודם מותי. חוב זה והתחייבות זו הותנו אף הם באם לא אחזור בי מצוואתי זו. ביטול או חזרה של חלק מצוואה זו לא יבטל את חלקה האחר.

כל הדברים הנזכרים, נעשה בהם קנין המועיל ביותר ובאופן המועיל ביותר, וקבלתי על עצמי את סברת הפוסקים המקיימים שטר זה. וכל ספק בלשון השטר יהיה נידון לטובת המקבל וידו תהיה על העליונה.

זאת היא צוואתי האחרונה, והיא מבטלת כל צוואה קודמת שכתבתי, אם ישנה כזו. התנתי תנאי במתנה זו שאני יכול לחזור בי ממנה בכל עת שארצה. חזרה מצוואה זו יכולה להיות אך ורק ע"י שטר צוואה אחר, החתום בחתימת ידי ובעדים כשרים המעידים כי קבלתי בקנין, וכן שהייתי בדעה צלולה בזמן כתיבת הצוואה החדשה.

ולראיה וקנין באתי על החתום: _____ היום: _____

אנו החתומים מטה: _____ ת.ז. _____

_____ ת.ז. _____

מאשרים בזה כי הופיע בפנינו _____ ת.ז. _____ בבקשה שנערוך לו צוואה ע"פ רצונו. הנ"ל הקנה בפנינו בקניינים ע"פ דין תורה, וכן חתם בפנינו, בהיותו בדעה צלולה.

ולראיה באנו על החתום:

_____ היום, _____

שטר צוואה

(נסח הרב ח שלמה שאגן / תחומין ח)

היות ואין אדם יודע יום פקודתו, והיות וברצוני לסדר צוואה ולהביע רצוני האחרון והוראותי מה יעשה ברכושי, לכן אני החתום מטה:

בן _____, ת"ז _____

כתובת _____

ובהיותי בדעה צלולה, שפוייה ומיושבת עלי ומוכשרת מכל הבחינות הדרושות על-פי דין תורה והחוק, מצווה בזה ברצוני הטוב והגמור, בלי אונס והכרח כלל וכלל, כדלהלן - :

א . הנני מבטל בזה כל צוואה אחרת שנעשתה על ידי באיזה זמן מן הזמנים; ואין שום תוקף לשום צוואה אחרת או תעודה אחרת, מלבד לצוואתי הנוכחית הזאת. וכל זמן שלא אבטל או אשנה שטר צוואה זו בכתב, בחתימתי ובחתימת שני עדים, או באופן חוקי אחר - יעמוד שטר צוואה זו בתוקפו ובחזקתו, כתוקף של שטר צוואה בריא, ובתוקף שטרות דנהיגין בישראל העשויים עפ"י תקנת חז"ל, דלא כאסמכתא ודלא כטופסי דשטרי, וכתוקף שטרי צוואה המוכרים עפ"י דין תורתנו הקדושה ועל פי החוק האזרחי במדינת ישראל לפי פקודת הירושות, או לפי כל חוק אזרחי אחר שיבוא במקום החוק הזה .

ב . כל מה שאני נותן לזוכים עפ"י שטר זה, הנני נותן במתנה גמורה ושלמה, מהיום ולשעה אחת קודם פטירתי, על מנת שלא אחזור בי עד אז אלא ע"י צוואה או שטר ביטול צוואה כשרים וחתומים על ידי ועל ידי שני עדים, או באופן חוקי אחר. ובתנאי כתנאי בני ג' ובני ראובן: אם לא אחזור בי כנ"ל, יחול הקניין מהיום ולשעה אחת קודם פטירתי; ואם אחזור בי כנ"ל, לא יחול הקניין לגבי כל דבר אשר אחזור בי. ובכל מקום שבו הנני מזכיר בשטר צוואה זה זכיה ומתנה לזוכים, הרי הוא לפי התנאי הזה .

ג . הנני נותן כל רכושי הרשום על שמי, כולו או חלקו, וכן את כל מטלטלי ונכסי דניידי שלי, וכל רכוש אחר כגון כספים במזומן, השקעות במניות, אגרות-חוב, חסכוניות לזמן ארוך, מלוות ממשלתיים וכדומה הרשומים על שמי, כולו או חלקו:

לאשתי _____ בת _____, ת"ז _____

ב _____, הגרה ב _____

במתנה גמורה ולא כאפוטרופוס .

ד . ובמקרה ויום פקודת אשתי הנ"ל יגיע בעודי בחיים, אני נותן את כל רכושי שיהיה לי, במתנה גמורה לשלשת ילדי בחלקים שווים:

1. לבתי _____ ת"ז _____ מ _____ .
2. לבני _____ ת"ז _____ מ _____ .
3. לבני _____ ת"ז _____ מ _____ .

מהיום ולשעה אחת קודם פטירתי, על מנת שלא אחזור בי, ובתנאי כתנאי בני ג' ובני ראובן: אם לא אחזור בי, יחול הקניין מהיום ולשעה אחת קודם פטירתי; ואם אחזור בי, לא יחול הקניין לגבי כל דבר אשר אחזור בי .

ה . האמור בסעיפים ג-ד לא יכלול כל נכסי דלא ניידי או כל רכוש אחר כגון: השקעות, וחסכוניות הרשומים כבר

על שם אחד מילדינו או נכדינו, או שארשום בעתיד על שם אחד מהם. רק מה שיהיה רשום על שמי בזמן פטירתי, יחולק שווה בשווה, כאמור בסעיף ד'.

ו. כל הכתוב לעיל עשיתי וערכתי מרצוני הטוב והגמור, ובדעה צלולה ומיושבת כצוואת בריא הקיימת לעולם, שתחול שעה אחת קודם פטירתי, כל זמן שלא אערוך צוואה אחרת מקוימת כדין תורה, או אבטל צוואה זו בפני עדים כחוק. והקניתי לכל השייך בכתובה ומסירה וקניין גמור ושלם אגב קרקע - כל דבר בקנינו באופן היותר מועיל עפ"י דיני תורתנו הקדושה ותקנות חז"ל ועפ"י חוקי המדינה. ועל רכוש שאין קניין נתפס בו - כמו מלוה על פה שאיננו עתה בעין, או רכוש שלא בא לעולם עדיין וכיו"ב - הנני מודה בהודאה גמורה וחלוטה, שכנגד זה כפי הסכום שיעלה שעה אחת קודם פטירתי אני מתחייב לזוכים הנ"ל מעתה, הן בנדר והן בתורת שעבוד, באופן שאני מחויב כבר עתה לשלם כל סכום. והשעבוד נעשה באופן המועיל, והכל נעשה באופן שלא יישאר שום פקפוק וערעור מצד יורשי ולא משום אדם בעולם, וגם נעשה בקניין גמור ושלם אגב סודר, במנא דכשר למקניא ביה שקנו אחרים מידי על כל הנזכר, בלי שום טענות אסמכתא או כל טענה אחרת לבטל הצוואה או הקניין והשעבוד. ושטר זה נעשה בפרסום, ולא במילתא טמירתא, ובאופן היותר מועיל עפ"י דיני תורתנו הקדושה.

ז. אני מברך את אשתי, ילדינו ומשפחותיהם, שיזכו לחיים טובים וארוכים, מתוך בריאות טובה ונחת מצאצאיהם. בקשתי האחרונה היא, שישורר שלום אמת ביניהם כל ימי חייהם.

כל זה ערכתי ועשיתי בדעה צלולה ומיושבת בצוואת בריא מעתה שיחול שעה אחת קודם מותי, שלא לשנות ולא לחזור מצוואתי והודאתי מעתה ועד עולם, רק ע"י צוואה אחרת או ביטול צוואה זו אם תעשה כדין תורה בזמן מאוחר מצוואה זו.

ועל הכתוב כנאמר כאן, לאחר שקראתי והבנתי את תוכנו, חתמתי את שמי, פה _____, בתאריך :

שם המצווה וחתמתו

והננו חותמים ומאשרים בזה כי המצווה הנ"ל חתם בפנינו על שטר צוואה זה לאחר שהצהיר בפנינו כי זו צוואתו. ובה אנו חותמים בתור עדים לצוואה בנוכחות של המצווה הנ"ל ובנוכחות כל אחד מאיתנו.

שם _____ ת"ז _____ כתובת _____

שם _____ ת"ז _____ כתובת _____

בס"ד

נוסח שטר מתנת בריא

(נוסח צוואה הכתובה בספר מנחת יצחק חלק ז סימן קלב)

בעזה"ש"ת בפנינו עדים ח"מ אמר לנו _____ בן _____ : הוו עלי עדים כשרים ונאמנים וקנו ממני בקנין גמור אגב סודר במנא דכשר למקניא ב'י. ואני מודה בזה בפניכם, כמודה בב"ד חשוב וראוי בהודאה גמורה, בהיותי עתה איש בריא ובדעתי הצלולה והמיושבת כשאר בני אדם ההולכים בשוק ויודע לשאת ולתת ככל בני אדם. ואני אומר לכם, כתבו שטר זו במתנת בריא ככל הפרטים שאני מסדר לפניכם בזה מה שיעשה בהוני ורכושי לאחר אריכות ימים ושנים. ושטר זו כתבוהו בשוקא וחתמוהו בכרא ויהא מועיל ע"פ דת תורתנו הקדושה בכל אופן היותר מועיל כדין מתנת בריא.

והותנה בפירוש ממני בכל תוקף דין תורתנו הקדושה, שאם ימצא איזה פרט בשטר מתנה זו שלא יספיק לו הקנין מהקנינים על פי דין תורה, לא יגרע בשביל כך הכח מיתר הדברים הנקנין לכל הזוכין ע"פ שטר זו במאומה, וכל ספק שיולד בכח הקנין של שטר מתנה זו, יהיה הספק לצד המקיים את השטר בכל הפרטים הנבחרים לטובתם של הזוכים.

וכן הותנה בפירוש ממני, שיש לי הזכות לחזור בי משטר מתנת בריא זו כל ימי חיי עד שעה אחת קודם פטירתי, ואם לא אחזור בי במשך כל ימי חיי תהיינה המתנות מעתה ומעכשיו עד שעה אחת קודם פטירתי, ואני מבטל כל מיני ערעורים מצד באי כחי הבאים לערער על שטר זו אפילו ע"י שטרות, כי אינם נחשבים כלפי גילוי - דעת של שטר זו.

הריני מחלק כל נכסי _____ חלקים, והיינו לבני _____ ולבנותי _____ אני נותן לכל אחד ואחד חלק אחד. ובזה אפרט את כל נכסי אשר אני מחלק, ואלו הן:

_____ (א)

_____ (ב)

לאשתי מרת _____ בת _____ אני נותן הפירות של כל רכושי במשך חיים חיותה.

ואני ממנה את _____ בן _____ המכונה _____ על רכושי, ולהם הקנתי את כל הנ"ל ועשיתי אותם ליד _____ המכונה _____ בן _____ על רכושי, ויהא כל הכח הזה בידי האפוטרופוס הנשאר בחיים, והרשות בידו למנות אפוטרופוס אחר או למלא את הדברים לבדו. ואני פוטר את האפוטרופוסים משבועה או מגרם שבועה וכו'.

את כל זה אמר לפנינו _____ בן _____ מרצונו הטוב והגמור בתורת מתנת בריא מעכשיו עד שעה אחת קודם פטירתו, ויהא מועיל שטר מתנה זו ע"פ ד"ת וכנעשה ע"פ תיקוני חז"ל כל זמן שלא תמצא שטר מתנה מאוחרת בחתימת ידי מן זמן שטר זו ושמכחשת תוכן שטר זו. גם אמר לפנינו בלשון הזה: אני מודה בפניכם בתורת הודאה גמורה, שכל הנזכר לעיל הקנתי מעכשיו ולאחר אריכות ימים ושנים כל דבר לפי קנינו הראוי לו.

ועוד אמר לנו _____ בן _____ הנ"ל: אני מודה בפניכם כמודה בב"ד חשוב וראוי בהודאה גמורה, איך שיש בידי ממון של רעיתי _____ בת _____ שתחי' ובנותי _____ בת _____ ו _____ בת _____ סך _____ ומחויב אני לשלם להן סך הנ"ל ע"פ התנאים המבוארים להלן, וכן התנתי עמהן, שזמן פרעון חוב הנ"ל לא יחול עלי אלא שעה אחת קודם מותי, וכשיגיע הזמן הוא אין אני מבקש ושואל זמן אחר כלל, רק שמחויב אני ובא כחי אז לשלם כל סך הנ"ל לאשתי ובנותי הנ"ל, וכל נכסין וקנינין דאית לי תחות כל שמיא דקנאי ודעתיד אני למקני, נכסין דאית להון אחריות ודלית להון אחריות, יהון אחראין וערבאין לפרוע מנהון חוב הנ"ל, ואפילו מן גלימא דעל כתפאי, בחיים ולבתר חיים מן יומא דנן ולעולם. אכן תנאי התנתי עמהן, שאם ירצו בני הזכרים ליתן להן חלק מכל עזבוני כמפורש לעיל, אף מאותם שלא היה חלות להקנינים הנ"ל על פי דת תורתנו הקדושה, הם פטורים מלשלם סך הנ"ל, אע"פ שלא יגיע אותם חלק לכדי ערך סך הנ"ל, מ"מ יהא המותר מתנה בידי היורשים שלא לתבעם לעולם, אבל אם יעברו יורשי, שלא יתנו להן כשירדו לנחלה לחלוק, אז מחויבים הם לשלם להן כל סך הנ"ל עד גמירא.

וכ"ז הותנה בתנאי כפול בהן קודם ללאו ובתנאי קודם למעשה ובדבר שאפשר לקיימו ממש כתנאי בני ג' ובני ראובן לכל הלכותיו, וקנינא מיניה אנן סהדי אגב סודר במנא דכשר למיקניה ביה לאשר ולקיים ככל הנ"ל.

וכל זה נעשה בתוקף כל שט"ח והודאות דנהיגי בישראל העשוי כתקנת חז"ל, דלא כאסמכתא ודלא כטופסי דשטרא ובביטול כל מודעות שמסר על שטר זו ובקנין אגב סודר ובמנא דכשר למיקניה ביה ככל מה דכתוב ומפורש לעיל, והכל שריר ובריר וקיים.

ובאנו על החתום היום יום _____ לחודש _____ שנת _____ פה ק"ק _____

_____ עד

_____ עד

בס"ד

נוסח שטר צוואת בריא

נוסח צוואה הכתובה בספר פתחי חושן דיני ירושה ואישות עמדר קעה

[ראה שם ביאור הלכתי של הצוואה]

אני הח"מ _____ ברצוני שבחלק מנכסי המפורטים להלן יזכו לאחר אריכות ימי ושנותי האנשים והמוסדות המפורטים להלן, ואני כותב צוואה זו כדיעה צלולה ומתוך רצוני הטוב. אני מבטל בזה כל הצוואות שעשיתי וציוויתי עד היום ואני חוזר בי מהם, וצוואה זו תהיה תקיפה כל זמן שלא אחזור בי או כל זמן שלא אעשה צוואה אחרת שתבטל צוואה זו כולה או מקצתה עפ"י דין תוה"ק. בכדי שצוואה זו תהיה תקיפה עפ"י דיני ישראל, הריני מודה בהודאה גמורה שהקניתי במתנה גמורה מתנת בריא גלויה ומפורסמת, מהיום אם לא אחזור בי עד שעה אחת קודם מותי את גוף הנכסים המפורטים להלן לאנשים המפורטים להלן כל דבר לפי קניינו המועיל ביותר עפ"י דין תורה ותקנת חז"ל, ובפירות יזכו לאחר מיתתי, ואם יש דבר שאין קנין מועיל בו לא יגרע מתוקף הקניינים בשאר דברים שמועיל בהם קנין. ככל ספק בפירוש צוואה זו תהיה יד הזוכים על העליונה וכן בכל ספק התלוי במחלוקת ידונו בזה עפ"י דעת הפוסקים המקיימים צוואה זו.

נכס פלוני _____ אני נותן לפלוני _____
 נכס פלוני _____ אני נותן לפלוני _____ שאר נכסי _____
 שלא נכללו בצוואה זו יתחלקו בין יורשי כדיני ירושה עפ"י תוה"ק.

הנני מודה בזה הודאה גמורה ודלא כהשטאה ודלא כהשבעה שיש בידי ממון של _____ בסך _____ שהלוו לי במזומנים והרי הם עלי ועל יורשי אחרי בחוב גמור, והתניתי עמם שזמן פירעון חוב הנ"ל לא יחול ולא יגיע להנ"ל אלא שעה אחת קודם מותי, ואין לשום אדם בעולם לטעון שום טענה הגורעת שטר זה. והתניתי עם הזוכים הנ"ל שכשיגיע זמן פרעון החובות הנ"ל ויתרצו יורשי לתת להם הנכסים והסכומים המפורטים בצוואה זו, או שאחזור בי מצוואה זו, יהיו יורשי פטורים מלפרוע חובות הנ"ל שע"מ כן הלוו לי, והמעוה הם מתנה בידי.

כל תנאי שבצוואה זו נעשה כחומר כל תנאים העשויים כתיקון חז"ל וכתנאי בני גד ובני ראובן. צוואה זו נעשתה בפני עדים כשרים החתומים למטה, ואמרתי להם הוו עלי עדים על כל האמור לעיל, וזכו בשטר זה עבור כל הזוכים שבצוואה זו, וקנו ממני קנין גמור אגב סודר במנא דכשר למקניא ביה, על כל הנ"ל ועבור כל הזוכים הנ"ל שבצוואה זו באופן המועיל ביותר, וכאילו נעשה בב"ד חשוב, דלא כאסמכתא ודלא כטופסי שטרות, ובביטול מודעי וכו'.

וע"ז באתי על החתום היום _____ נאום _____
 אנו החתומים מטה מאשרים בזה שהמצווה הנ"ל _____ בהיותו בדיעה צלולה ומרצונו הטוב אמר להו הוו עלי עדים על כל הנ"ל, ובפנינו חתם על שטר זה וזכינו בשטר זה עבור הזוכים המפורטים לעיל, וקנינו ממנו בקגא"ס על כל האמור לעיל וזכינו עבור כל הזוכים הנ"ל, כמפורש בשטר זה, היום _____

נאם _____ עד _____
 נאם _____ עד _____